SOSANT 1090 Vår 2026

Axel Rudi

Eksamensoppgaver:

Besvar **to** av følgende fem spørsmål:

Kortsvar 1:

Er fortsatt Malinowskis råd for feltarbeid brukbare i dag?

Sensorveiledning:
Her forventes det at studenten klarer å gjengi at feltarbeideren burde tilbringe lang tid med sine informanter, at man burde gjøre arbeidet i ensomhet, og at man burde lære språket, blant annet. I tillegg burde studenten nevne ambisjonen om holisme, og viktigheten av strukturerte relasjoner. Spesielt gode besvarelser vil legge vekt på refleksivitet og forskerens posisjonalitet.

Kortsvar 2:

Hva kjennetegner «forurensning», ifølge Mary Douglas?

Sensorveiledning:

Her forventes det at studentene redegjør for hva Mary Douglas mener gjør noe rent eller skittent, og videre da de som bryter kategoriene. Her er det flust av eksempler som kan brukes fra teksten på pensum, men Pangolinen kan også nevnes, siden den har vært snakket om på forelesning. Gode besvarelse vil peke på at forurensningen sprer seg, om den ikke blir ordentlig 'kildesortert'.

Kortsvar 3:

Hva kritiserte Emily Martin vitenskapen for i artikkelen *The Egg and the Sperm?*

Sensorveiledning:

Her forventes det at studenten viser til Martin's kritikk av kjønnet språk, og hvordan biologien – med dette språket – reproduserer mer generelle og stereotype kjønnsroller. Gode studenter vil vise og argumentere for at dette kjønnede språket også finnes i antropologien, og at trekke linjer til den mer gjennomgående feministiske kritikken.

Kortsvar 4:
Hva mener Pierre Bourdieu med «symbolsk makt»?

Sensorveiledning:

Her vil studenten kort gjøre rede for hvordan tilgang til og bruk av symboler gjenproduserer ulikheter uten at de gjenkjennes som urettferdige eller unaturlige. Gode besvarelser vil knytte dette opp til kapitalformer, og særdeles gode besvarelser vil diskutere med eksempler fra andre deler av pensum (siden Bourdieu selv gir ganske få).

Kortsvar 5:

Hva mener Arjun Appadurai kjennetegner «global flyt»?

Sensorveiledning:
Her vil studenten gjøre rede for det Appardurai mener utviklingen i global kapitalisme, og nevne de forskjellige -scapes Apparudrai mener kjennetegner global politisk økonomi. Gode studenter vil her ha et kritisk forhold til Appadurais syn på flyt, og påpeke at dette er problematisk mtp. Vedvarende sentrum-periferi-dynamikker.

Besvar **ett** av de følgende spørsmålene:

Langsvar 1:

Du sitter i en bil med onkelen din som har noen tvilsomme holdninger. Han sier: «Det er ikke rart at det går så dårlig i Midtøsten nå, de har jo ikke kommet så langt i utviklingen som oss.» Hvordan vil du svare på denne påstanden? Bruk minst tre av tekstene på pensum og en av de obligatoriske monografiene.

Sensorveiledning:
Her forventes det at studenten kritiserer lineære, ensrettede, og evolusjonistiske holdninger til folk og steder. Her er det flust av tekster som kan brukes, men Steward's «multilinear evolution» er et godt utgangspunkt. Det er naturlig å trekke inn kulturrelativisme her, såvel som det fellesmenneskelige premisset i strukturalismen, og – spesielt – perspektiver på politisk økonomi. Særdeles gode besvarelser vil tilbakevise påstanden med gode empiriske eksempler, og reflektere godt rundt hvilke tanker som ligger innebygd i onkelens påstand.

Langsvar 2:

Diskuter holismebegrepet med henvisning til to eller fler retninger i antropologihistorien. Bruk eksempler fra minst tre av tekstene på pensum og en av de obligatoriske monografiene.

Sensorveiledning:
Her forventes det at studenten redegjør for hva holisme innebærer (da både som forskningsideal og som praksis), og videreformidler at dette aldri faktisk kan oppnås. Studenten kan her diskutere fordelene med å tenke holistisk, med referanse til Malinowski, Evans-Pritchard, Levi-Strauss, og til og Geertz m.fl., men da også vise til de kritikkene som kommer i forskjellige drakter fra Manchesterskolen opp og frem gjennom fenomenologien. Særdeles gode besvarelser vil ikke feie bort holismeidealet og heller ikke argumentere for at det er oppnåelig, men istedenfor ha et reflektert og nyansert forhold til idealet.

Langsvar 3:

Diskuter kulturbegrepet med henvisning til to eller fler retninger i antropologihistorien. Bruk eksempler fra minst tre av tekstene på pensum og en av de obligatoriske monografiene.

Sensorveiledning:

Her forventes det at studenten viser til viktigheten av kulturbegrepet i strukturalismen, og setter dette i sammenheng med den symbolske antropologien, og deretter diskuterer opp mot representasjonskrisen/dekoloniseringen faget. Noenlunde gode besvarelser vil trekke frem kultur som et felles, underliggende meningsnettverk i strukturalismen, fortolking i symbolsk antropologi, og kultur som annerledesgjørende begrep i dekoloniseringstiden. Relevante forfattere er her Levi-Strauss, Abu-Lughod, Geertz, og Asad. Begge monografiene har flust av eksempler som kan benyttes i et argument her, kanskje spesielt Evans-Pritchard. Særdeles gode oppgaver tar en kritisk vinkling til kulturbegrepet, men vil allikevel demonstrere et reflektert forhold til det.